

ひらがな

Hiragana

1. Czym jest hiragana?
2. Udźwięcznienie
3. Małe 「や」、「ゆ」、「よ」
4. Małe 「つ」
5. Długie samogłoski

Czym jest hiragana?

Hiragana jest podstawowym alfabetem sylabicznym języka japońskiego. Reprezentuje ona wszystkiego jego dźwięki i przy jej pomocy można napisać teoretycznie wszystko. Niestety jako, że japoński zapis nie uwzględnia odstępów między znakami, tekst napisany wyłącznie hiraganą byłby niemal nie do odczytania.

Poniżej znajduje się tabela ze znakami hiragany i odpowiadającymi im dźwiękami języka angielskiego. Należy ją odczytywać, od góry do dołu i od prawej do lewej, tak jak większość japońskich tekstów. W języku japońskim kolejność i kierunek stawianych kresek ma duże znaczenie (szczególnie w przypadku kanji). Znaki pisane ręcznie różnią się nieco od tych pisanych na komputerze (tak samo jak litera „a” różni się od swojego odpowiednika zapisanego ręcznie) dlatego też przy nauce pisania dobrze jest korzystać z pomocy różnych źródeł prezentujących poprawny zapis. Należy również podkreślić znaczenie odpowiedniej wymowy poszczególnych dźwięków. Jako że wszystkie japońskie słowa opierają się na tych dźwiękach, nauka błędnej wymowy może przyczynić się do zachwiania fundamentów na których opierać się będzie Twoja wymowa.

Tabela znaków hiragany

n	w	r	y	m	h	n	t	s	k		
ん	わ	ら	や	ま	は	な	た	さ	か	あ	a
	ゐ*	り		み	ひ	に	ち (chi)	し (shi)	き	い	i
		る	ゆ	む	ふ (fu)	ぬ	つ (tsu)	す	く	う	u
	ゑ*	れ		め	へ	ね	て	せ	け	え	e
	を	ろ	よ	も	ほ	の	と	そ	こ	お	o

* = forma przestarzała (nie będąca w użyciu)

Hiragana nie jest ciężka do opanowania i w Internecie można znaleźć wiele stron i darmowych programów pomocnych przy jej przyswajaniu. Zachęcam Was do odwiedzenia [stron tej strony](#), gdzie możecie usłyszeć poprawną wymowę poszczególnych znaków (sekcje od 2.1 do 2.11). Dobrym sposobem nauki jest również nagrywanie swojej własnej wymowy i porównywanie jej tą zamieszczoną na stronie.

Podczas nauki pisowni znaków hiragany należy pamiętać o tym, że kolejność i kierunek poszczególnych kresek **mają znaczenie**. Specjalnie to podkreślam. Po jakimś czasie sami zrozumiecie dlaczego starając się odczytać czyjeś bazgroły. Jediną rzeczą umożliwiającą ich rozszyfrowanie będzie fakt, że te same znaki pisze się w dokładnie ten sam sposób dzięki czemu układ i struktura znaku jest za każdym razem zachowana. Przykładanie uwagi do kolejności stawianych kresek już przy nauce hiragany pozwoli Wam uniknąć złych nawyków. Na [tej stronie](#) znajdziecie animacje przedstawiające prawidłową kolejność pisania poszczególnych znaków.

※ Jako ciekawostkę można podać fakt, iż pewien japoński wiersz pochodzący z ery Heian zatytułowany 「いろは」 był przez długi czas używany do nauki hiragany. Zawiera on bowiem wszystkie znaki hiragany poza 「ん」, które najprawdopodobniej nie istniało w czasie powstawania wiersza. [W tym artykule](#) wikipedii znajdziecie tekst utworu. Jak podaje wikipedia kolejność znaków użyta w 「いろは」 jest nadal często używana, dlatego też warto poświęcić mu trochę czasu.

Uwagi

1. Poza 「し」、「ち」、「つ」 i 「ん」、łatwo będzie Ci odgadnąć wymowę poszczególnych znaków dopasowując odpowiednią spółgłoskę z górnego rzędu do odpowiedniej samogłoski po prawej stronie. Dla przykładu: 「き」 będzie wymawiane jak / ki / a 「ゆ」 jak / yu / (pl. "ju") itd.
2. Na [tej stronie](#) znajdziecie wymowę poszczególnych znaków (sekcje od 2.1 do 2.11).
3. Należy pamiętać, iż międzynarodowa transkrypcja niektórych znaków nie zawsze koresponduje z polską wymową np. 「ち」 wymawiane jest jak "chi" (pl. bardzo miękkie "ć") a 「つ」 jak „tsu” (pl. „cu”)
4. Dźwięki / r / i / l / w języku japońskim różnią się od swoich polskich odpowiedników. Japońskie / r / jest wymawiane bez wibracji koniuszka języka i najczęściej przy artykulacji występuje tylko lekkie uderzenie języka o krawędź dziąseł. Boczne krawędzie języka są lekko wywinięte ku górze, podobnie jak przy polskim /l/. W tym miejscu należy zaznaczyć, iż w języku japońskim nie istnieje opozycja między dźwiękami / r / i / l /. Z fonetycznego punktu widzenia są one różną realizacją tego samego fonemu.
5. Zwróć szczególną uwagę na różnicę w wymowie między / tsu / i / su /.
6. Znak 「ん」 jest szczególnym znakiem, gdyż rzadko występuje w izolacji i nie zawiera on samogłoski. Dodany do innych znaków jest realizowany jako /n/ np. 「かん」 wymawiane jest jak 'kan' a 「まん」 jak 'man' itd.
7. Pamiętaj o prawidłowej kolejności i kierunku stawianych kresek! Na [tej stronie](#) znajdziesz poprawny sposób ich pisania.

Udźwięcznienie

Kiedy opanujesz hiraganę będziesz znał już niemal wszystkie dźwięki występujące w języku japońskim. Pozostaje jeszcze pięć innych, które zaznaczane są przez dodanie dwóch kreseczek nad znakiem zwanych *dakuten* (濁点) lub kółeczka zwanego *handakuten* (半濁点). Oznaczenia te wskazują na modyfikację danej samogłoski - zazwyczaj jej udźwięcznienie (spółgłoska dźwięczna to 「濁り」) lub jak w przypadku dźwięków z rzędka 'h', ich zamianę na 'p' np. / ha / -> / pa /.

Wszystkie możliwe kombinacje takich dźwięków znajdują się w tabeli poniżej.

Spółgłoski udźwięcznione

p	b	d	z	g	
ぱ	ば	だ	ざ	が	a
ぴ	び	ぢ (ji)	じ (ji)	ぎ	i
ぷ	ぶ	づ (dzu)	ず	ぐ	u
ぺ	べ	で	ぜ	げ	e
ぽ	ぼ	ど	ぞ	ご	o

Uwagi

1. Na [tej stronie](#) znajdziesz wymowę tych dźwięków (koniec sekcji 2.2, 2.3, 2.4 i 2.6).
2. Dźwięki 「ぢ」 i 「じ」 są wymawiane jak / ji / (pl. / dź /) natomiast 「づ」 czytamy jak / dzu /.

Małe 「や」、 「ゆ」、 「よ」

Możliwe jest również łączenie spółgłosek z dźwiękami / ya / yu / yo / przez dodanie małego 「や」、 「ゆ」 lub 「よ」 do poszczególnych dźwięków z rzędka / i / hiragany.

Wszystkie możliwe kombinacje z małymi や、ゆ、よ

p	b	j	g	r	m	h	n	c	s	k	
ぴや	びや	じや	ぎや	りや	みや	ひや	にや	ちや	しや	きや	ya
ぴゆ	びゆ	じゆ	ぎゆ	りゆ	みゆ	ひゆ	にゆ	ちゆ	しゆ	きゆ	yu
ぴよ	びよ	じよ	ぎよ	りよ	みよ	ひよ	によ	ちよ	しよ	きよ	yo

Uwagi

1. Powyższa tabelę czytaj tak samo jak poprzednie dopasowując spółgłoskę z górnego rządka do odpowiedniego dźwięku z rządka po prawej stronie np. きや czytamy jak / kya / (pl. / kja /).
2. Na [tej stronie](#) znajdziesz wymowę tych dźwięków. Znajdziesz tam również takie kombinacje jak 「ぢゃ」、「ぢゅ」 i 「ぢょ」 jednakże nie są one używane w rzeczywistości. W zamian stosuje się 「じゃ」、「じゅ」 i 「じょ」.
3. Zwróć również uwagę, iż skoro 「じ」 wymawiamy jak / ji / (pl. / dź /) kombinacje z 「ゃ」、「ゅ」、「ょ」 wymawiane są odpowiednio / jya / jyu / jyo/ (pl. dzia/dziu/dzio/).
4. Taką samą zasadę odnosi się do kombinacji z 「ち」, które wymawiamy / cha / chu / cho / (pl. cia/ciu/cio) oraz z 「し」 wymawianych / sha / shu / sho / (pl. sia/siu/sio).

Małe 「つ」

Umieszczenie małego 「つ」 między dwoma znakami powoduje dodanie spółgłoski pochodzącej z drugiego z nich, na koniec pierwszego np. małe 「つ」 pomiędzy 「び」 i 「く」 sprawi, iż dźwięk / k / zostanie dodany na koniec 「び」 i w ten sposób podwojony, dając czytanie „bikku” 「びつく」. Podobnie 「はっぱ」 będziemy czytać jak “happa”, 「ろっく」 jak “rokku” itd. To proste [nagranie mp3](#) ilustruje różnicę w wymowie między 「もと」 a 「もつと」. Jeśli zastanawiasz się czy są to rzeczywiste słowa odpowiedź brzmi tak, co więcej mają one różne znaczenia.

Uwagi

1. Małe 「つ」 między dwoma znakami stosuje się do dodanie spółgłoski drugiego z nich na koniec pierwszego np. 「がつき」 = "gakki".
2. [To nagranie](#) pozwoli Ci usłyszeć różnicę między 「もと」 a 「もつと」.
3. Dodanie spółgłoski niemal zawsze powoduje charakterystyczny 'podwojony' dźwięk. Pamiętaj, że podwajamy zawsze spółgłoskę drugiego ze znaków.

Długie samogłoski

Uff! To już niemal wszystko. Na koniec spójrzmy jeszcze na długie samogłoski, które charakteryzują się po prostu przedłużoną realizacją danego dźwięku. Przedłużenie takie tworzymy dodając 「あ」、「い」 lub 「う」 w zależności od tego jaki dźwięk wydłużamy. Ilustruje to tabelka poniżej.

Wydłużanie samogłosek

Samogłoska	Wydłużona przez
/ a /	あ
/ i / e /	い
/ u / o /	う

Dla przykładu, jeżeli chcemy wydłużyć 「か」 dodaje do niego 「あ」 tworząc 「かあ」 czytane jak długie / kaa /. Inne przykłady: 「き → きい」, 「く → くう」, 「け → けい」, 「こ → こう」, 「さ → さあ」 itd. Łatwo jest zapamiętać jakie dźwięki przedłużają jakie. Spróbuj wymówić 「か」 i 「あ」 osobno ,a

następnie wymów je szybko jedno po drugim. Brzmi to właśnie tak jakby dźwięk / ka / został wydłużony. Spróbuj poćwiczyć tak z innymi samogłoskami. Pamiętaj, że wymawiasz dźwięki reprezentowane przed dwa różne znaki bez pauzy pomiędzy nimi. W rzeczywistości jednak nie musisz nawet myśleć o wydłużonych samogłoskach. Wystarczy, że będziesz czytał znaki szybko, a wydłużenie przyjdzie Ci automatycznie.

Gdy po samogłosce / e / występuje 「い」 otrzymany w efekcie dźwięk wymawiamy jako wypadkową / e / oraz / i /. Czasem zbitka taka wymawiana jest również jak / ay / (pl. /ej/).

Ważne jest wydłużone dźwięki były prawidłowo artykułowane. Niewłaściwa wymowa może doprowadzić do wielu nieporozumień gdyż różnice między niektórymi słowami zaznaczyć można tylko przez odpowiednie przedłużenie lub skrócenie danych dźwięków np. 'tutaj' (ここ) i 'szkoła średnia' (こうこう) czy おばさん i おばあさん oznaczające kolejno 'starszą kobietę' i 'babcię'.

W wyjątkowych przypadkach samogłoska / e / wydłużona jest poprzez dodanie 「え」 natomiast / o / poprzez dodanie 「お」 np. 「おねえさん」 ('młodsza siostra'), 「おおい」 ('wiele') czy 「おおきい」 ('duży'). Zwracaj szczególną uwagę na takie wyjątki, ale nie przejmuj się- nie ma ich zbyt wiele.

Ta praca jest objęta [Creative Commons License](#).

Copyright © 2003-2007 Tae Kim (taekim.japanese AT gmail.com)

Polish translation by Mateusz Miara (bazil88 AT o2.pl)

[Report a correction or suggestion for this page](#)